

REALIZEM

V realističnih pripovedih je problem posameznikov povzpeti se v družbi. Za vzpon se odločajo po moralnih in nemoralnih poteh. Včasih se za nemoralne poti odločajo sami in zavestno, torej so krivci, včasih pa jih nanje potisnejo okoliščine in slaba družba in jih lahko imamo za žrtve. S svojimi grehi, napakami in ravnanjem želijo priti do denarnih sredstev.

Raskolnikov iz romana Zločin in kazen, ki ga je napisal Dostojevski, je reven študent, ki se skuša povzpeti v družbi. Dosti časa vztraja v svoji bedi in pomanjkanju. Včasih pa se mu od lahkote tudi vrti. Po eni strani je zelo moralen človek. Svoje zadnje prihranke daje prijateljici Sonji, ki jo ima zelo rad. Želja po denarju pa ga je vodila do umora starke. Vendar pa denar ni bil glavni razlog. V svoji glavi si je ustvaril vizijo o nadljudeh, ki lahko počnejo, kar hočejo, tudi mimo zakonov, in o čredi ali ušeh, ki pa so na svetu samo zato, da so jim pokorni. Raskolnikov meni, da je Bog že zdavnaj mrtev in da se mora on postaviti na njegovo mesto, da bo svet spet pravičen. Raskolnikov je zaradi umora krivec, hkrati pa tudi žrtev. S tem dejanjem ni ubil le starke, temveč tudi sebe. Že pred umorom se je spraševal, če bo sploh zmožžen narediti kaj tako krutega.

Rastignac iz Balzacovega romana Oče Goriot je študent, ki izvira iz obubožane plemiške družine. Že od mladosti je bil deležen pravilne vzgoje, tako da je vedel, kaj je prav in kaj ne. Domače je spraševal po denarju, ki so mu ga radi, a s težavo dali. Mati ga v pismu opozarja na moralnost in ga vodi na prava pota. Rastignac je bil v dilemi. Ni vedel, ali naj posluša mater in se s pravičnostjo prebije na zelen položaj, ali naj posluša podkupovalca in bivšega kaznjenca Vautrina ter gre po umazanih poteh. Iz obupa se odloči za Vautrinov načrt. A pri tem mu še vedno ostane moralen. Sprva deluje kot žrtev, ki bo podlegla okoliščinam. Na koncu pa je razvidno, da se želi boriti proti pariški družbi in v njej uspeti na pravi način.

Ema Bovary iz Flaubertovega romana Gospa Bovary je očarljiva ženska in si želi strastne ljubezni. Misli si, da deluje kot romantičen lik, ampak ni zmožna najglobljih čustev. Mladost si je krajšala z branjem romantičnih romanov in si s tem ustvarila napačno podobo sveta. Poročila se je po naključju. Oče jo je dal nekemu podeželskemu zdravniku Charlesu v zameno za zdravljenje. Mislila je, da bo po poroki boljše, a na žalost ni bilo tako. Charles jo je na skrivaj občudoval in jo globoko ljubil, škoda pa ji tega ni znal pokatati. Po neki zabavi je spoznala, da si želi bolj razburljivega življenja. Po dveh neuspešnih zvezah mimo zakona je povsem strta. Ker želi Leonu čim bolj ugajati, mu kupuje draga darila in se zadolži. Deluje kot žrtev, ki jo življenje izigra in se na koncu zastrupi.

Raskolnikov, Rastignac in Ema se želijo povzpeti v družbi. Za ta podvig jim primanjkuje denarja. Do njega se želijo dokopati, pa tudi če bi s tem kvarili svojemu ugledu ali bližnjim.